

TEKTONIKA PŁYT LITOSFER

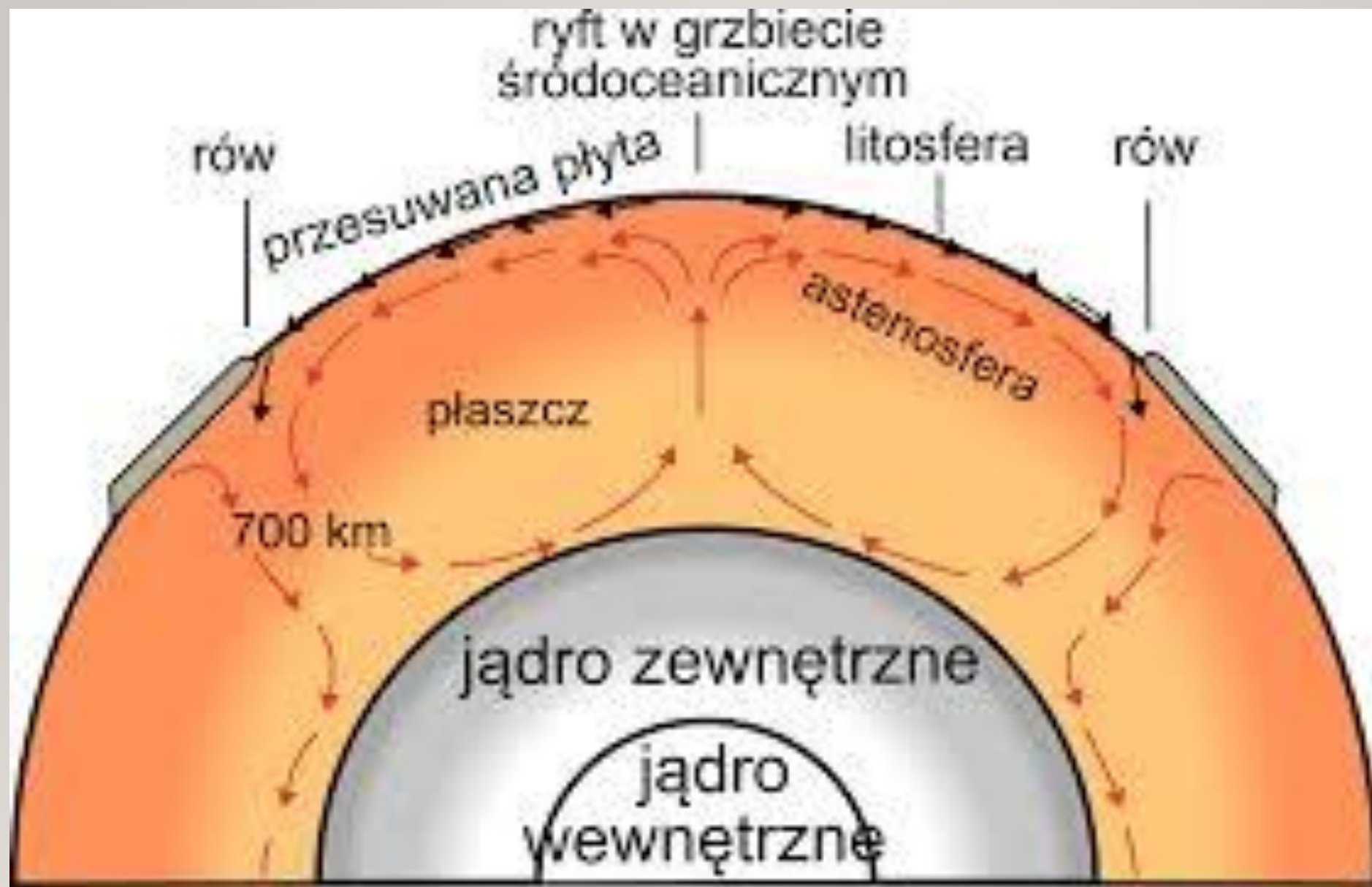
TEORIA DRYFTU KONTYNETÓW

- Wszystkie kontynenty tworzyły kiedyś jeden wielki super kontynent Pangea, otoczony oceanem o nazwie Panthalassa

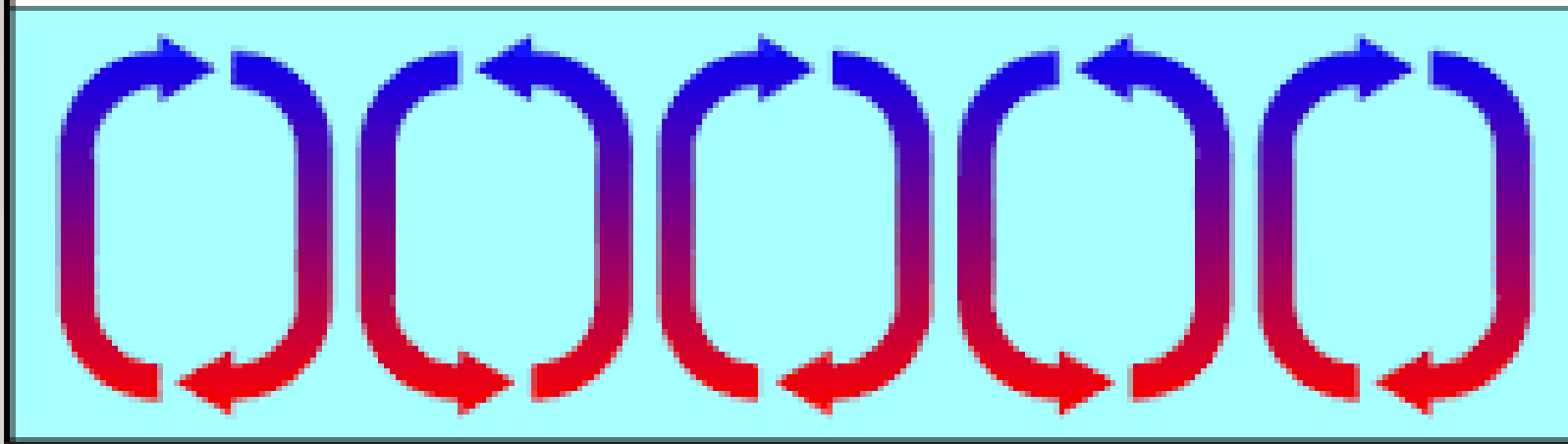
TEORIA TEKTONIKI PŁYT LITOSFERY

- Litosfera dzieli się na siedem głównych płyt , zwanych kierami oraz kilka mniejszych płyt
- Płyty litosfery mogą być kontynentalne lub oceaniczne
- Płyta kontynentalna zbudowana jest ze skał o mniejszej gęstości
- Płytę oceaniczną tworzą skały bardzo gęste

-
- Płyty litosfery przemieszczają się względem siebie po astenosferze, dzięki prądom konwekcyjnym
 - Prąd konwekcyjny- strumień gorącej magmy docierający z wnętrza ziemi do góry, ku litosferze, gdzie ochładza się i rozdziela płynąc w przeciwnych kierunkach

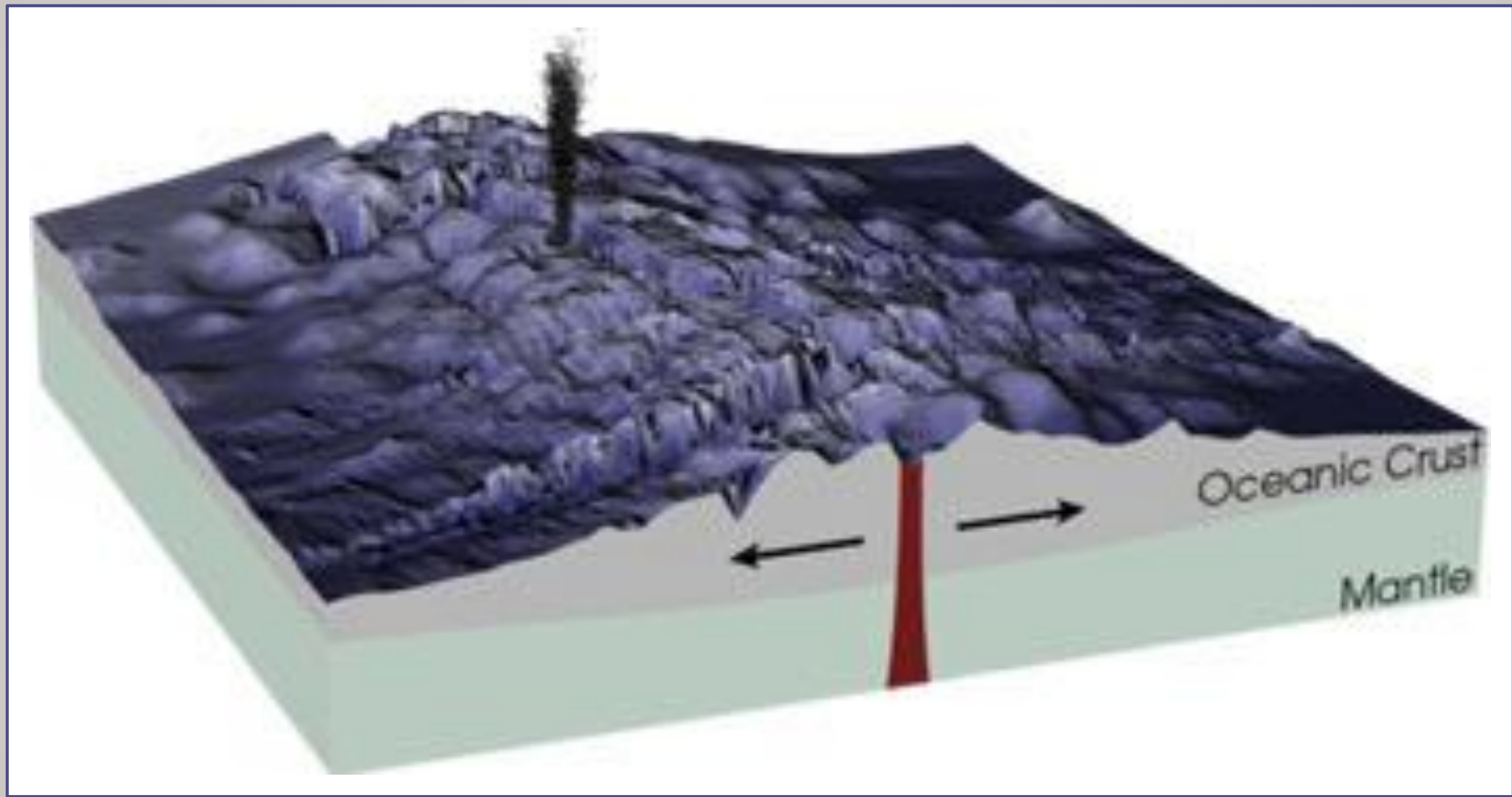
Ciecz ochładza się oddając ciepło do otoczenia

dopływ ciepła

SPREADING

- W miejscu gdzie przebiega grzbiet oceaniczny, występuje *strefa spreadingu*, czyli rozrastania się skorupy oceanicznej. Grzbiety oceaniczne tworzą sieć wokół całej Ziemi. Można zaobserwować w tej strefie bardzo silny wulkanizm oraz częste trzęsienia ziemi.

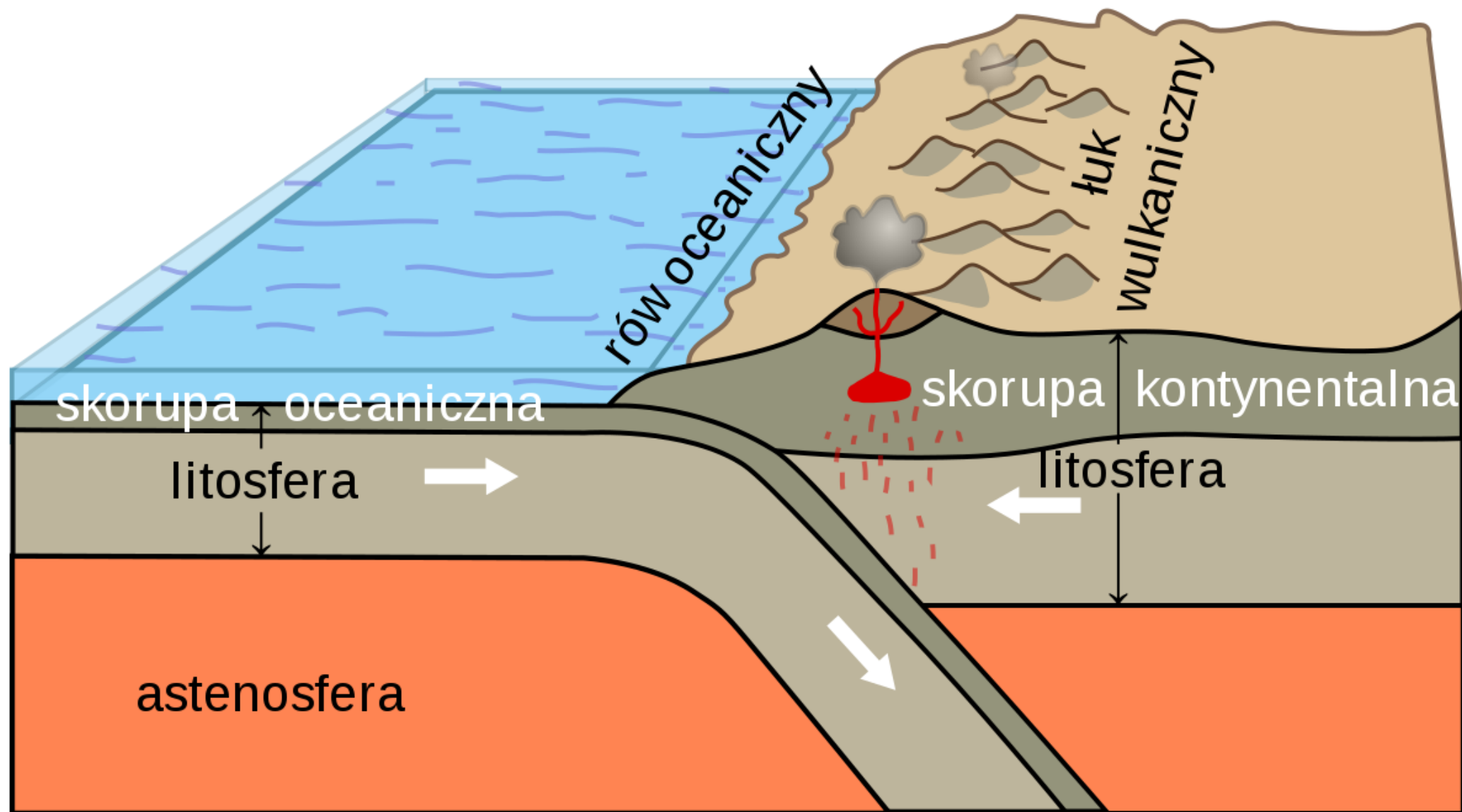

STREFA RYFTU

- **Strefa ryftu** – miejsce, w którym znajduje się pęknięcie skorupy ziemskiej – kontynentalnej lub oceanicznej . Przez pęknięcia magma wydostaje się na zewnątrz. Pęknięcia zaczyna wypełniać magma co sprawia narastanie nowej skorupa ziemska

STREFA SUBDUKCJI

- Proces, w którym za pomocą prądów konwekcyjnych płyty kontynentalne wsuwają się pod siebie.
- Płyta oceaniczna jest zbudowana ze skał o większej gęstości, więc jest cięższa od płyty kontynentalnej. Gdy dochodzi do subdukcji płyty oceanicznej z kontynentalną, lżejsza płyta kontynentalna wsuwa się nad cięższą oceaniczną.
- Wskutek tego na dnie oceanu powstają wąskie, długie obniżenia o znacznej głębokości. Takie obniżenia nazywamy rowem oceanicznym

-
- Gdy płyta oceaniczna wsuwa się pod kontynentalną, w wyniku ogromnego ciśnienia i wysokiej temperatury ulega stopieniu, a leżące na jego powierzchni skały osadowe ulegają sfałdowaniu. Tak powstają łańcuchy górskie.

GRANICE PŁYT LITOSFERY DZIELIMY NA:

- Granica zbieżna
- Granica rozbieżna
- Granica transformująca

GRANICE ZBIEŻNE

- Granica zbieżna, subdukcja (wsunięcie się) płyty oceanicznej pod kontynentalną. W wyniku czego powstają łańcuchy górskie
- Gdy płyta oceaniczna podsuwa się pod płytę oceaniczną powstaje rów oceaniczny i łuk wysp wulkanicznych
- Kolizja dwóch płyt kontynentalnych powoduje sfałdowanie osadów w morzu, które rozdzielają tę płyty.

GRANICE ROZBIEŻNE

- Płyty litosfery odsuwają się od siebie. Powstają ryfty tak zwana ryftogeneza

GRANICE TRANSFORMUJĄCE

- Gdy płyty litosfery poruszają się równolegle do siebie- wzdłuż uskoków transmisyjnych. Zjawisko to powodują trzęsienia ziemi, rzadziej wulkanizm.

ZADANIE I

- Podaj przykład gdzie na powierzchni Ziemi zachodzi strefa :
- Ryftu
- Subdukcji płyty oceanicznej z kontynentalną
- Subdukcji płyty oceanicznej z oceaniczną
- Subdukcji płyty kontynentalnej z kontynentalną
- Oraz strefa transmisyjna

ZADANIA Z PODRĘCZNIKA

- 1,2,5 strona 195
- Zadania z kart pracy 22,23,24 strona 103